

Osavuosisikatsaus

Tammi-huhtikuu 2016

Sairaanhoitopiirin johtajan katsaus

Tammi-huhtikuun toiminta on ollut vilkasta mikä näkyy välitilinpäätöksen tiedoissa. Henkilöstökulut ovat lisääntyneet verrattuna edellisen vuoden vastaavaan jaksoon mutta vakiintuneet hoitotakuun toteutumiseen tarvittu loppuvuoden 2015 tasolle. Materiaali- ja lääkekulut ovat nousseet merkittävästi, samoin kuin palvelujen ostot.

Jakson lopulla käynnistettiin menojen sopeuttamis-ohjelma jonka tavoitteena on tasapainottaa menokehitystä lukuisin kohdistetuin toimenpitein loppuvuoden aikana siten, että sitovissa tavoitteissa pysytään palvelutason ja hoitoon pääsyn kärsimättä. Tämä edellyttää tarkkaa seurantaa ja vaikutusten odotetaan näkyvän kesäkauden jälkeen.

Jäsenkuntien laskutus ylitti tarkastelujakson aikana tavoitteen yhteensä noin 1,2 miljoonalla eurolla. Ulkokuntamyynä oli edelleen odotetusti voimakkaassa kasvussa, ja asiakasmaksut nousivat tehtyjen asetuksen sallimien päätösten mukaisesti.

Välitilinpäätös on huhtikuun lopun tilanteessa ylijäämäinen, mitä tullaan tarvitsemaan kesäkauden aikana tapahtuvien toimintojen supistusten kattamiseksi.

Toiminta uusissa Kaari- ja Sädesairaaloissa on vakiintunut ja vuosi 2016 tulee olemaan uudissairaaloiden ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Päivystyksen uuden asetuksen mukaista toimintamallia toteutettiin väistötiloissa, päivystyksen peruskorjauksen edetessä suunnitelmien mukaisesti.

Yhteistyötä tukipalvelujen tuottajien kanssa on kehitetty ja tiivistetty, liittyen muun muassa välinehuoltoon ja ICT-varautumiseen. Sähköinen asiointi ja asianhallinta on ollut keskeinen osa kehitystoimintaa. KYSissä on siirrytty esimerkiksi kokonaan pois paperisista potilaskertomuksista.

Suuret muutokset ovat vaatineet henkilöstöltä paljon. Asioista on kyetty kuitenkin yhteisesti sopimaan mistä haluan esittää lämpimät kiitokseni.

Risto Miettunen

Tammi-huhtikuu 2016 lyhyesti

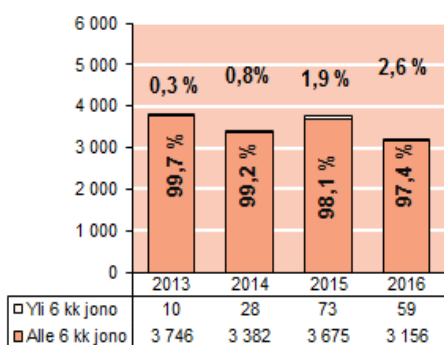
- Läheteiden määrässä on ollut lievää kasvua (0,7 %) viime vuoteen verrattuna.
- Hoitotakuun ylittäneitä potilaita oli huhtikuun lopussa 59 ja poliklinikalle yli sallitun ajan odottaneita 32. Jonot ovat lyhentyneet viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.
- Avohoitopainottuneisuuden lisääntyminen näkyy edelleen kasvavina avohoitokäyntien määrinä (10,5 %). Hoitopäivät vähenivät 4,7 % ja hoitojaksot 5,2 %. Keskimääräinen hoitojakson kesto on pysynyt entisellä tasolla.
- Leikkausten määrä on vähentynyt 1,3 % ja näyttäisi, että siinä jäädään tälle vuodelle asetetusta tavoitteesta. Päiväkirurgisten toimenpiteiden osuus on vähentynyt 8,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Osittain tämä selittyy tiettyjen toimenpiteiden siirtymisellä leikkaussalitoimenpiteistä poliklinikalle.
- Toimintatuotot ovat kasvaneet 4,4 % ja toimintakulut 6,8 %.
- Ulkokuntamyynä on lisääntynyt edellisestä vuodesta 6,8 %. Jäsenkuntamyynä on kasvanut 4,2 %. Asiakasmaksujen korotus näkyy maksutuottojen lisääntymisenä edellisestä vuodesta 21,7 %.
- Työpanos on kasvanut edellisestä vuodesta 3,3 %.

Potilas- ja asiakaslähtöisyys

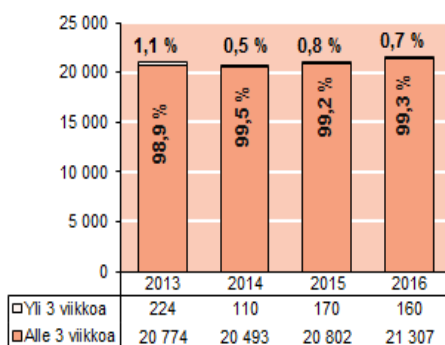
Hoitoon pääsy Mittari	Tammi-huhtikuu		Muutos		TA 2016	Ennuste tot,%
	2015	2016	määrä	%		
Yli 6 kk jonottaneet (lkm)	73	59	-14	-19,2	0	
Jonotusaika leikkaus- ja osastohoitoon (vrk)	70,0	74,0	4	5,7	70	5,7
Pkl-odotusajan ylitys	101	32	-69	-68,3	0	
Odotusaika pkl:lle (vrk)	31	28	-3	-9,7	30	-6,7
Lähteet yli 21 pv, (%)	0,8	0,8	0	0,0	0	
Pääsy kiireell,hoitoon (%)	67,0	73,0	6	9,0	80	-5,4

Yli 6 kk hoitoa odotti 59 potilasta. Hoitoa odotetaan eniten vatsaelinkirurgiassa. Hoitojonojen kasvu hillitään edelleen lisätyöjärjestelyin ja aluesairaaloiden kapasiteettiä hyödyntäen. Osa leikkauksaleistamme on peruskorjauksessa avautuen vasta keväällä 2017, joten salikapasiteetti on tällä hetkellä merkittävä pullonkaula. Muilta osin hoitoon pääsy toteutuu lain mukaisesti.

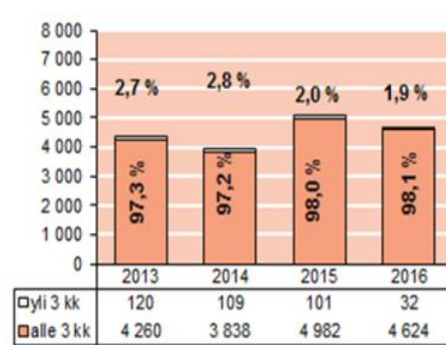
Hoitotakuujono
alle ja yli 6 kk (30.4.)

Käsittelyt lähteet
alle ja yli 3 viikkoa (30.4.)

Pkl-odotusajan ylitys
alle ja yli 3 kk (30.4.)

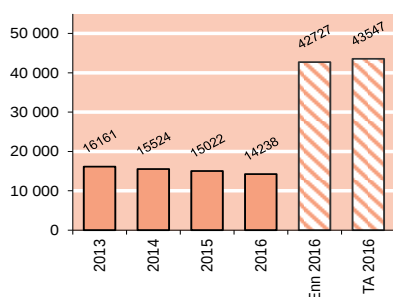
Palvelujen toimivuus

Prosessien suorituskyky Mittari	Tammi-huhtikuu		Muutos		TA 2016	Ennuste tot,%
	2015	2016	määrä	%		
Hoitojaksot	15 022	14 238	-784	-5,2	43 547	-1,9
Päivystyssi,ottojen osuus hoitojaksoista (%)	53,0	57,0	4,0	7,5	53,0	11,0
Hoitopäivät	60 759	57 881	-2 878	-4,7	177 584	-5,3
Hoitoisuusluokkien 4 ja 5 %-osuus kaikista hpv:istä	24,6	25,6	1,0	4,1	25,0	2,6
Leikkaukset	6 767	6 680	-87	-1,3	20 242	-4,9
Leikotoimenpiteet (%)	33,1	32,2	-0,9	-2,7	35,0	-10,0
Päikitoimenpiteet (%)	38,7	36,2	-2,5	-6,5	45,0	-23,0
Avohoidon käynnit	149 050	164 710	15 660	10,5	454 564	8,4
Päivystyskäyntien osuus kaikista käynneistä (%)	8,7	10,8	2,1	24,1	10,0	2,4
Hoitojakson kesto	4,0	4,0	0,0	0,0	3,9	1,8
Lähteet	31 374	31 603	229	0,7	95 202	-2,4
Laatukriteerit						
Haittatapahtumia sisältäneiden hoitojaksojen osuus (%)	2,3	3,2	0,9	39,1	5,0	-30,0
Sivudiagnoosit (%)	60,0	64,0	4,0	0,0	80,0	-20,0
7-vuorokauden readmissio	595	1100	505	84,9	1 430	131

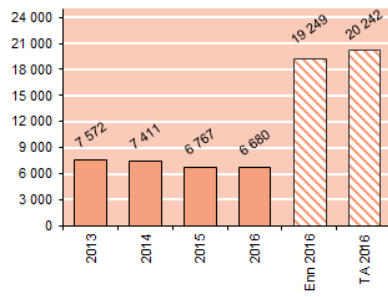
Palvelujen kysynnän lisäys lähetemäärällä mitattuna on edelliseen vuoteen nähden ollut hyvin maltillinen. Sen sijaan päivystysluonteisen toiminnan määrä on lisääntynyt. Päivystyskäyntien määrä on lisääntynyt merkittävästi alkuvuoden aika. Myös päivystyksenä vuodeosastohoitoon tulneiden potilaiden määrä ovat selvästi kasvaneet verrattuna vuoden takaiseen ajanjaksoon, mutta myös uudelleen seitsemän vuorokauden kuluessa hoidosta sairaalaan tulneiden potilaiden määrä on kasvanut merkittävästi.

Avohoitopainotteisuus näkyy selvästi hoitojaksojen määrän vähenemisenä, mutta myös avohoitokäyntien lisääntymisenä. Avohoitokäyntien määrän merkittävä lisääntyminen selittyy suurelta osin puhelinikäyntien määrän kasvusta, millä toiminnalla korvataan perinteisiä poliklinikkakäyntejä. Hoitojakson keskimääräinen pituus ei ole kuitenkaan kasvanut, vaikka vaativien potilaiden osuus vuodeosastohoidossa on lisääntymässä.

Hoitojaksot

Leikkaukset

Taloudellisuus ja tehokkuus

Talouden tasapaino Mittari (1000 €)	Tammi-huhtikuu		Muutos		TA	Tot.
	2015	2016	määrä	%	2016	%
Talouden tasapaino	12 203	9 896	-2 307	-18,9	1 000	
Toimintatuotot	144 842	151 242	6 400	4,4	434 902	34,8
Jäsenkuntien maksuos.	100 649	104 906	4 257	4,2	303 741	34,5
Ulkokuntamyynti	22 265	23 778	1 513	6,8	69 577	34,2
Toimintakulut	128 137	136 788	8 651	6,8	409 436	33,4
Välittömät palkat	57 317	59 264	1 947	3,4	178 496	33,2
Palveluiden ostot	29 610	32 437	2 827	9,5	99 324	32,7
Materiaalin ostot	22 077	24 966	2 889	13,1	69 673	35,8
Lääkkeet	7 643	8 490	847	11,1	22 708	37,4

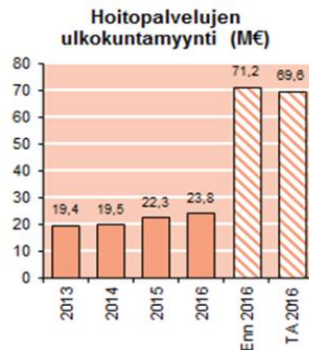
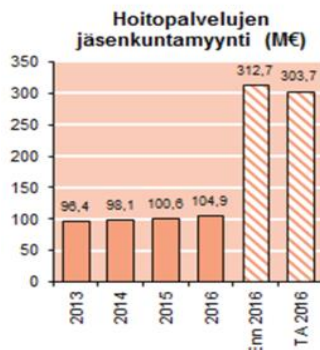
Resurssien kohdentaminen

Case-mix	5,2	5,4	0,2	3,8	5,7	-4,9
Kuormitus klo 12 (%)	78	76	-2,0	-2,6	80	-6,6
Leikk. salien käyttöaste *)	65	70	5,0	7,7	75	6,7

Tammi-huhtikuun taloudellinen tulos oli 9,9 M€ ylijäämäinen, kun edellisvuonna vastaavana ajankohtana ylijäämä oli 12,2 M€. Koko vuoden tuloksen ennakoidaan olevan talousarviossa suunnitellusti 1M€.

Jäsenkuntamyynti on edellistä vuotta suurempi, mihin on vaikuttanut Kuopion kaupungilta siirtyneet toiminnot (1,7 %) ja budjetoitu kuntalaskutuksen kasvu (1,0 %). Kuntalaskutus pyritään pitämään budjetoidussa määrässä. Ulkokuntamyynti on noussut merkittävästi vuodesta 2015 ja ulkokuntamyynnin ennustetaan ylittävän budjetin.

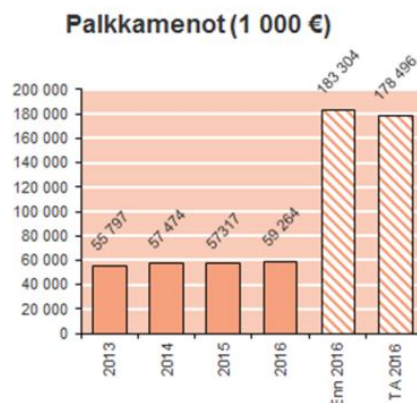
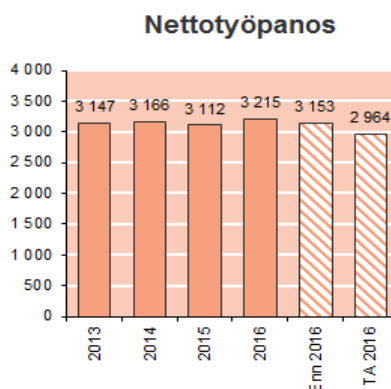
Kokonaismenot pyritään pitämään budjetissa. Materiaaliostojen (ml. lääkkeet) arvioidaan ylittävän taloussuunnitelman.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Motivaatio ja osaaminen Mittari	Tammi-huhtikuu		Muutos		TA	Ennuste
	2015	2016	määrä	%	2016	tot,%
Nettotyöpanos	3 112,2	3 215,5	103,3	3,3	2 963,8	6,4
Poissaolot	946,2	967,1	20,9	2,2	1 101,2	0,4
Lyhytaikaisten (alle 13 pv) sijaisten käyttö (1000 €)	556,7	528,8	-27,9	-5,0	1 175,0	

Nettotyöpanos on kasvanut merkittävästi. Kasvua on 103,3 työpanosta (lääkärit +12,9 tp, hoitohenkilöstö + 69,6 tp ja huolto-, toimisto- ja hallintohenkilöstö + 12,9 tp). Kasvu selittyy osin vuoden 2015 alkupuolen voimakkaalla ”jarrutuksella” henkilöstön palkkaamisen osalta, mitä on nyt jouduttu korjaamaan.

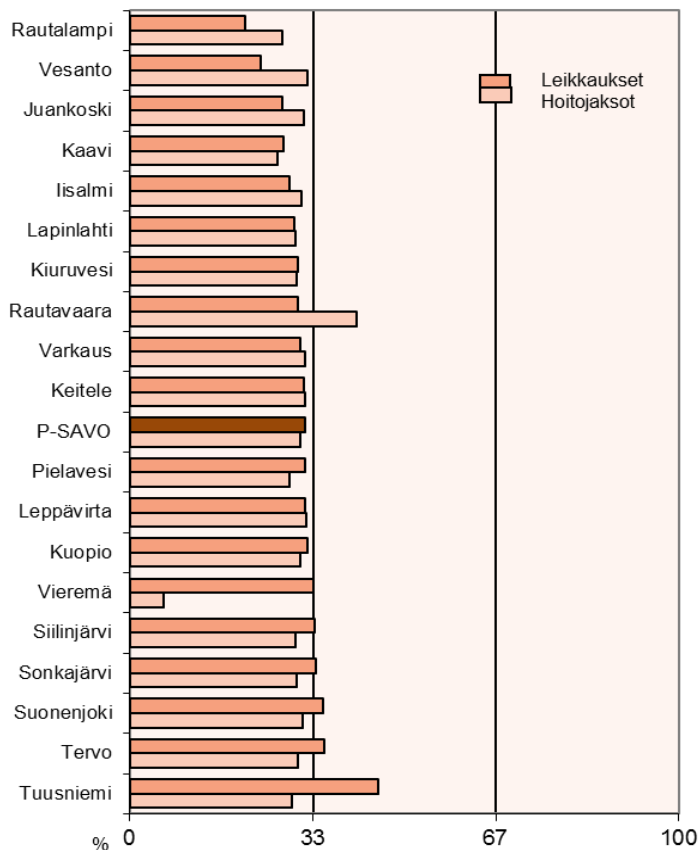
Poissaolot ovat kasvaneet 20,9 työpanosta. Sairauspoissaoloissa on lievää laskua; -2,7 tp kun taas lakisääteisissä poissaoloissa on voimakasta kasvua; +14,7 tp. Vuosilomien osalta kasvu on lievää + 2,3 tp. Lomien osalta suuntaus on hyvä.

Lyhytaikaisten sijaisten käytön vähenemisessä näkyy selkeästi hoitotyön palveluyksikön toiminta. Lyhytaikaisten sijaisten käyttö on vähentynyt noin 28 T€ tarkasteluvälillä verrattuna vuoteen 2015.

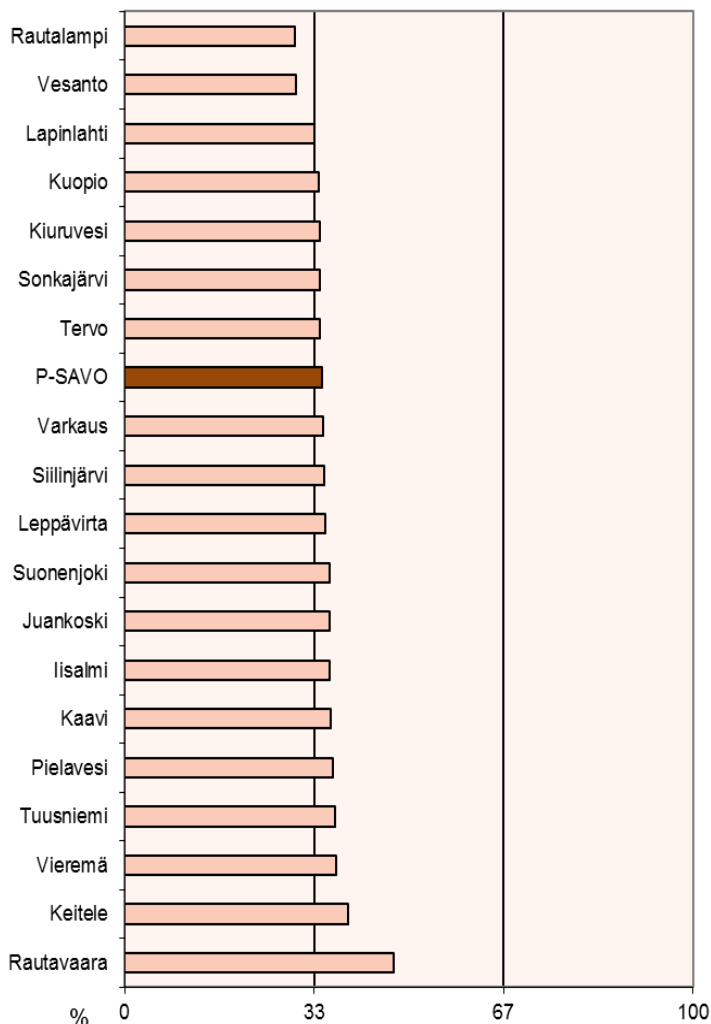
Välittömät palkkakustannukset ovat kasvaneet merkittävästi; tarkasteluvälillä + 1.947 M€ verrattuna vuoteen 2015.

Välittömien palkkakustannusten ennustetaan ylittävän vuoden lopussa 4.808 M€ (+2,7 %). Palkkakustannusten kasvun hillitsemiseksi on käynnistetty lukuisia toimenpiteitä.

Hoitojaksot ja leikkaukset kunnittain, toteuma-% vuosiarviosta

Palvelujen myynti kunnittain, toteuma-% talousarviosta

Toiminta tammi-huhtikuu

Oma ja ostettu toiminta

	Toteuma 2016	Toteuma 2015	Muutos-% 15/14	Tot.-% TA
HOITOJAKSOT	14 480	15 314	-5,4	31,7
- jäsenkunnat	12 476	13 435	-7,1	31,4
- muut	2 004	1 879	6,7	33,9
HOITOPÄIVÄT	63 300	66 570	-4,9	31,7
- jäsenkunnat	53 153	56 311	-5,6	31,7
- muut	10 147	10 259	-1,1	31,6
PKL-KÄYNNIT	166 580	150 705	10,5	36,3
- jäsenkunnat	156 859	142 798	9,8	35,9
- muut	9 721	7 907	22,9	43,4
LEIKKAUKSET	6 680	6 767	-1,3	33,0
- siitä päiväkirurgia	1 811	1 981	-8,6	
Leikkaukset, jäsenkunnat	5 486	5 696	-3,7	32,1
- elektiiiviset	4 205	4 436	-5,2	
- päivystys	1 281	1 260	1,7	
Leikkaukset, muut lähettäjät	1 194	1 071	11,5	37,6
SYNNYTYKSET	749	762	-1,7	
LÄHETTEET	31 603	31 374	0,7	33,2
Lähetteet, jäsenkunnat	28 554	28 576	-0,1	
- siitä terveyskeskukset	13 584	14 390	-5,6	
Lähetteet, muut kuin jäsenkunnat	3 049	2 798	9,0	
HOITOTAKUUJONOT 30.4	3 212	3 748	-14,3	
- siitä jäsenkunnat	2 808	3 335	-15,8	
- siitä leikkausjono	2 684	2 963	-9,4	
- siitä muu jono	528	785	-32,7	
- siitä yli 6 kk jonottaneet	59	73	-19,2	
- siitä yli 3 kk jonottaneet, las- tenpsyk. ja nuorisopsyk.pot.	0	0		
- jonoaika (mediaani)	54	48	12,5	
- siitä leikkausjonoaika	60	56	7,1	
- siitä muun jonon jonoaika	24	30	-20,0	
ODOTUSAJAT/HOITOTAKUU				
Käsittelyt lähetteet yli 3 vkoa	160	170	-5,9	
Pkl-odotusajan ylitys (potil.lkm)	32	101	-68,3	

Tuloslaskelma tammi-huhtikuu

1 000 €	Toteuma 2016	Toteuma 2015	Muutos-% 16/15	Tot.-% TA
Toimintatuotot	151 242	144 842	4,4	34,8
Myyntituotot	141 003	137 059	2,9	34,6
Maksutuotot	5 329	4 378	21,7	39,0
Tuet ja avustukset	3 825	2 495	53,3	37,4
Muut toimintatuotot	1 085	910	19,2	34,6
Valmistus omaan käyttöön	576	547	5,3	33,7
Toimintakulut	-136 788	-128 137	6,8	33,4
Henkilöstökulut	-75 920	-73 200	3,7	33,2
Palvelujen ostot	-32 437	-29 610	9,5	32,7
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-24 966	-22 077	13,1	35,8
Avustukset				
Muut toimintakulut	-3 465	-3 250	6,6	29,6
TOIMINTAKATE	15 030	17 252	-12,9	55,3
Rahoitustuotot ja -kulut	716	238	200,8	17,3
Korkotuotot	56	46	21,7	22,1
Muut rahoitustuotot	1 550	1 137	36,3	227,9
Korkokulut	-547	-598	-8,5	13,8
Muut rahoituskulut	-343	-348	-1,4	30,9
VUOSIKATE	15 746	17 490	-10,0	68,3
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikut.menoista	-5 872	-5 287	11,1	26,6
Satunnaiset erät	0	0		
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	9 874	12 203	-19,1	***
Poistoeron lisäys (-) tai vähenn.(+)	21			
Varausten lisäys (-) tai vähenn.(+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähenn.(+)	0	0		
TILIKAUDEN YLI- (ALIJÄÄMÄ)	9 895	12 203	-18,9	***